

T.C.
BAŞBAKANLIK
GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ
BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

GAZİANTEP

SOSYO-EKONOMİK PROFİLİ

AĞUSTOS 1997

ANKARA

T.C.
BAŞBAKANLIK
GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ
BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

GAZİANTEP

SOSYO-EKONOMİK PROFİLİ

T.C. BAŞBAKANLIK GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI DÖKÜMAN NO	
YER NO	76-B
DEMİRBAŞ NO	4935

AĞUSTOS 1997
ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. Ülke ve Bölge'deki Yeri	7
2. Fiziki Yapı - Çevresel Kaynaklar	7
2.1. Su ve Toprak Kaynakları Potansiyeli	9
2.2. Hidroelektrik Enerji Potansiyeli	11
2.3. İçme ve Kullanma Suyu	11
2.4. Taşkın Kurutma ve Islah Tesisleri	11
3. Demografik Yapı	12
4. Göç Hareketleri	14
5. İktisadi Faal Nüfus	15
6. Fiziksel Altyapı	17
6.1. Ulaşım Sistemleri	17
6.2. Kentsel Altyapı Durumu	17
6.3. Kırsal Altyapı Durumu	18
6.4. Organize Sanayi Bölgesi ve Küçük Sanayi Siteleri	19
7. Sağlık Hizmetleri	19
8. Eğitim Altyapısı ve Eğitim Düzeyi	20
9. Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması	20
10. Güneydoğu Anadolu Projesi ve Gaziantep	21
10.1. Adıyaman-Göksu-Araban Projesi	21
10.2. Gaziantep Projesi	22
11. 1997 Yılı Yatırımları	24
12. GAP İdaresi Faaliyetleri	25

Gaziantep

LEJAND

- İyotmede
- İnşa Halinde
- Planlama ve Kesin Proje
- İstikşaf ve Master Plan
- Yerleşim Yeri
- Nehir
- Göl
- Baraj

LEJAND

- ▲ Hıçta
- İmar Planı
- ▼ Kanalizasyon Proje
- ⊕ GAP GDEM
- ⊞ KSS
- OSB
- ⊕ ÇATDM
- ⊕ Tala-Salgın Pj.
- Akisü Arınma Pj.
- ⊕ Elektrik Pj.
- Küt. AŞİ Pj.
- Küt. AŞİ Depolama Sahası
- ▼ Kanalizasyon İnqest
- ⊕ İyemesuyu Pj.
- ⊕ İyemesuyu Uygulama

GAZİANTEP

1. ÜLKE VE BÖLGE'DEKİ YERİ

Güneydoğu Anadolu'da yer alan Gaziantep İli'nin yüzölçümü 7 642 km² olup, GAP alanı içerisinde % 10'luk bir yer kaplamaktadır.

Gaziantep doğuda Şanlıurfa, batıda Adana, kuzeyde Kahramanmaraş ve Adıyaman, güneyde ise Suriye ve Antakya ile komşudur.

2. FİZİKİ YAPI ÇEVRESEL KAYNAKLAR

Gaziantep İli'nin doğal sınırlarını doğuda Fırat Nehri, batıda da Amanos Dağları oluşturur. Orta yükseklikteki dağlardan ve yaylalardan oluşan il toprakları dalgalı bir görünümündedir. Doğuya, güneye ve batıya doğru gidildikçe yüksekliği azalan bu topraklardaki başlıca yükselti, Gaziantep Kenti'nin kuzeybatısında 1 469 metreye ulaşan Sof (Kartal) Dağı'dır. Bu dağlık alan, ilin ortasından kuzeye doğru yayılan Gaziantep Yaylası'nı

ilin en önemli tarım alanlarından biri olan İslahiye çukurluğundan ayırır.

Bağı kesimi Akdeniz ikliminin, güney ve doğu kesimleri ise kara ikliminin etkisinde olan Gaziantep'te bir geçiş iklimi özelliği görülür. Kışları soğuk ve yağışlı geçen ilin yazları sıcak ve kuraktır. Yıllık yağış miktarı uzun yıllar ortalaması yaklaşık 502 mm'dir. Ortalama nem oranı ise % 60'dır.

Deniz seviyesinden 855 metre yükseklikte olan Gaziantep'te yıllık ortalama en yüksek sıcaklık 42 °C, en düşük sıcaklık ise -17.5 °C'dir.

İlin en önemli akarsuyu Şanlıurfa ili ile sınır çizen Fırat Nehri'dir. Fırat'a Gaziantep Yaylası'nı yaran bir çok akarsu katılır. Bunların başlıcaları Karasu, Nizip Suyu ve Sacir Çayı'dır.

İl sınırları içinde önemli bir doğal göl yoktur. Ası İrmağı'na katılan Karasu üzerindeki Tahtaköprü Barajı'nın gerisinde oluşan yapay gölün yüzölçümü 23 km²'dir.

DSİ XX. Bölge Müdürlüğü yayınlarında yer alan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü (KHGM) etüd sonuçlarına göre Gaziantep ili'nin tarıma elverişli toprakları toplam yüzölçümünün % 62'sini oluşturmaktadır. Çayır ve meraların toplam alan içindeki payı % 20, orman ve fundalık arazinin toplam içindeki payı ise % 16'dır. GAP Bölgesi'nde tarıma elverişli arazilerin oranı % 45, diğerlerinininki ise sırasıyla % 31 ve % 20'dir. Türkiye genelinde bu oranlar % 37, % 28 ve % 30'dur.

2.1. Su ve Toprak Kaynakları Potansiyeli

Genel Bilgiler

Yüzölçümü	:	7 642 km ²
Rakım	:	855 m
Yıllık Ortalama Yağış	:	553 mm
Ortalama Akış Verimi	:	2.76 l/s/km ²
Ortalama Akış/Yağış Oranı	:	0.16

2.1.1. Su Kaynakları Potansiyeli

Yerüstü Suyu Ortalama Akım (il çıkışı toplamı)	:	439 hm ³ /yıl
• Ardıl Çayı	:	36 hm ³ /yıl
• Karasu (Aşağımülk)	:	38 hm ³ /yıl
• Merzimen Çayı	:	40 hm ³ /yıl
• Nizip Çayı	:	62 hm ³ /yıl
• Sacir Suyu	:	130 hm ³ /yıl
• Karasu Çayı	:	133 hm ³ /yıl
Yeraltı Suyu (İldeki Top.Emniyetli Rez.)	:	78.6 hm ³ /yıl
Toplam Su Potansiyeli	:	517.6 hm ³ /yıl
Doğal Göl Yüzeyleri	:	50 ha
• Emen Gölü	:	50 ha
Baraj Rezervuar Yüzeyleri	:	6 070 ha
• Tahtaköprü Barajı	:	5 200 ha
• Hanoçaz Barajı	:	870 ha
Gölet Rezervuar Yüzeyleri	:	165 ha
• Zülfikar Göleti (DSİ)	:	12 ha
• Çakmak Göleti (KHGM)	:	10 ha
• Burç Göleti	:	90 ha
• Nogaylar Göleti	:	9 ha
• Balıkalan Göleti (KHGM)	:	35 ha
• Gölühöyük Göleti (KHGM)	:	9 ha

Akarsu Yüzeyleri	:	1 235 ha
• Fırat Nehri Ana Kolu	:	788 ha
• Karasu Çayı	:	60 ha
• Merzimen Çayı	:	60 ha
• Nizip Çayı	:	75 ha
• Diğerleri	:	252 ha
Toplam Su Yüzeyleri	:	7 520 ha

2.1.2. Toprak Kaynakları Potansiyeli ve Kullanım Şekli

KHGM Etüt Sonuçları

• Tanıma Elverişli Arazi	:	375 530 ha (% 61)
• Çayır-Mera	:	128 728 ha (% 21)
• Orman-Fundalık	:	101 461 ha (% 16)

Sulanabilir Arazi	:	389 380 ha
-------------------	---	------------

DSİ Etüt Sonuçları

• Etüt Edilen Arazi	:	248 766 ha
• Sulamaya Elverişli Arazi	:	220 005 ha (% 69)
• Ekon. Olarak Sulanabilir	:	185 974 ha (% 59)

DSİ Sulamaları

Ön İnceleme (İstikşaf) ve Master Planı Tamamlanan	:	115 328 ha (108 408 ha) % 36
• Çataltepe Projesi	:	37 482 ha (35 233 ha)
• Birecik Pompaj Projesi	:	77 846 ha (73 175 ha)
Planlaması Tamamlanan	:	4 658 ha (4 379 ha) % 1
• Ardıl Projesi	:	3 535 ha (3 323 ha)
• Ballıkaya Projeleri	:	1 123 ha (1 056 ha)
İnşa Halinde Olan		
• Kayacık Projesi	:	51 966 ha (48 848 ha) % 16
• Kılavuzlu Projesi	:	56 335 ha (5 925 ha)
• Belkis - Nizip Pompaj Projesi	:	11 925 ha (11 210 ha)
• Küçük Su Projeleri	:	149 ha (140 ha)
(Gölet ve Yerüstü Sulama)		

1997 Yılı Yatırım Programında

Olan Projeler	: 7 000 ha	(6 580 ha)	% 2
• Doğanpınar Projesi	: 7 000 ha	(6 580 ha)	
İşletmede Olan Büyük Su İşleri	: 6 945 ha	(6 250 ha)	% 2.2
• Hancağız Sulaması	: 6 945 ha	(6 250 ha)	
İşletmede Olan Küçük Su İşleri Toplamı	: 77 ha	(65 ha)	% 0.04
İl Toplamı	: 185 974 ha	(174 530 ha)	% 100

Diğer Sulamalar

Topraksu Kooperatifleri

Sulamaları (YAS)	: 2 186 ha	(2 055 ha)	% 4.8
• KHGM (Gölet ve Yerüstü) Sulamaları	: 8 966 ha	(8 428 ha)	% 63.2
• Halk Sulamaları	: 11 350 ha	(9 602 ha)	% 32
Diğer Sulamalar Toplamı	: 22 502 ha	(20 085 ha)	% 100

İl Genel Toplamı	: 201 380 ha	(187 945 ha)	
------------------	--------------	--------------	--

2.2. Hidroelektrik Enerji Potansiyeli

İnşa Halinde Olan	: 189 MW (% 100),	653 GWh/yıl (% 100)
• Karkamış Barajı ve HES	: 189 MW	653 GWh/yıl

2.3. İçme ve Kullanma Suyu

İnşa Halinde Olan	: 94.6 hm ³ /yıl
• Gaziantep Acil İçmesuyu Projesi	: 47.3 hm ³ /yıl
• G-Antep İçmesuyu Pr. 3. Kısım	: 47.3 hm ³ /yıl
İşletmede Olan	: 47.3 hm ³ /yıl
• Gaziantep İçmesuyu Projesi	: 47.3 hm ³ /yıl
İl Toplamı	: 141.9 hm ³ /yıl

2.4. Taşkın, Kurutma ve İslah Tesisleri

Planlama ve Kesin Pr. Tamamlanan	: 15 adet, 1 184 ha arazi, 261 adet mesken, 1 adet mahalle, 1 adet ilçe, 2 adet köy.
----------------------------------	--

İnşa Halinde Olan

: 8 adet, 1 484 ha arazi, 225 adet mesken, 5 adet mahalle.

İşletmede Olan

: 21 adet, 3 177 ha arazi, 54 adet mesken, 3 adet mahalle, 5 adet köy, 1 adet tesis.

İl Toplamı

: 45 adet, 5 845 ha arazi, 540 adet mesken, 9 adet mahalle, 7 adet köy, 1 adet ilçe, 1 adet tesis.

3. DEMOGRAFİK YAPI

Gaziantep İli'nin 1985 yılında 966 490 kişi olan nüfusu 1985-1990 yılları arasında yıllık ortalama % 3,3'lük bir artışla 1990 yılında 1 450 694'e yükselmiştir.

Gaziantep İli'nin toplam nüfusunun 821 127'si il ve ilçe merkezle-

rinde, 319 467'si bucak ve köylerde yaşamaktadır. 1985 yılında il nüfusunun % 67,4'ü kentlerde yaşarken, bu oran 1990 yılında % 72'ye yükselmiştir. Diğer bir deyişle Gaziantep İli kentsel nüfus oranı % 72'dir. Bu oran GAP Bölgesi için % 55,6, Türkiye genelinde ise % 59'dur.

İlçe Adı	Nüfusu (1990)	Şehir Nüfusu	Köy Nüfusu	Yüzölçümü (km ²)	Nüfus Yogunluğu
Şahinbey	422 671	384 510	38 161	935	452
Şehitkamil	267 177	218 924	48 253	1 170	228
Araban	36 773	14 275	22 498	496	74
İslahiye	72 235	34 607	37 628	804	90
Karkamış	15 380	3 430	11 950	304	51
Kilis	121 752	82 882	38 870	1 243	98
Nizip	106 381	58 604	47 777	1 044	102
Nurdağ	31 609	7 048	24 561	709	45
Oğuzeli	42 661	9 983	32 678	474	90
Yavuzeli	23 955	6 864	17 091	463	52
İl Toplamı	1 140 594	821 127	319 467	7 642	149
GAP	5 158 013	2 870 251	2 287 762	75 358	68
Türkiye	56 473 035	33 326 351	23 146 684	774 815	73

Kaynak : DİE, 1990 Genel Nüfus Sayımı İdari Bölünüş

Gaziantep İli 10 İlçe merkezi, 617 köy ve 257 köyaltı yerleşmeden oluşmaktadır.

Gaziantep'te köy nüfusu toplam nüfusun yaklaşık % 28'ini oluşturmaktadır. Bu oran GAP genelinde % 44,4, Türkiye genelinde ise % 41'dir.

İl genelinde kilometrekareye düşen kişi sayısı 149'dur. Bu sayı, GAP ve Türkiye genelindeki nüfus yoğunluklarının (bunlar sırasıyla 68 ve 73'dür) iki katıdır.

Yıllık nüfus artış hızı binde 33,13 ile GAP genelinin (binde 36,229) altında kalırken, Türkiye genelinin (binde 21,71) üzerinde seyretmektedir.

Gaziantep İli'nde 1990 yılında toplam hanehalkı sayısı 193 097 olup, ortalama hanehalkı büyüklüğü 5,91 kişidir. Bölge'deki hanehalkı sayısı 758 745, Türkiye'de ise 11 188 634'tür. Ortalama hanehalkı büyüklüğü ise Bölge için 6,79, Türkiye için 5 kişidir. Gaziantep'te evlenmiş kadın başına ortalama canlı doğan çocuk sayısı 4,42'dir. Bu sayı Bölge geneli için 4,82, Türkiye için 3,7'dir. Toplam doğurganlık hızı Gaziantep'te 3,63, GAP genelinde ise 4,37'dir. Bebek ölüm hızı Gaziantep'te de GAP Bölgesi'ndeki gibi binde 66'dır. Türkiye'de bu oran binde 67'dir.

Nüfusun yaş gruplarına göre dağılımına bakıldığında 1990 yılında Gazi-

Antep İli'nde 0-14 yaş grubu toplam il nüfusunun % 42'sini, 15-64 yaş grubu % 54.7'sini, 65 yaş ve yukarı ise % 3.1'ini oluşturmaktadır. Bu oranlar GAP Bölgesi'nde sırasıyla % 47.2, % 50.1 ve % 2.7 iken, Türkiye genelinde sırasıyla % 35, % 61 ve % 4'tür.

4. GÖÇ HAREKETLERİ

Ülke düzeyinde 1975-1980 döneminde binde 70 olan iç göç oranları, 1980-1985 döneminde binde 65'e düştüğü halde, Bölge'de bu oran aynı dönemler için binde 41'den binde 44'e yükselmiştir. Gaziantep İli'nde ise sözkonusu dönemler itibarıyla iç göç oranlarında binde 48'den binde 52'ye çıkan bir artış gözlen-

mektedir. Ancak, binde 50 olan dış göç oranında bu dönemler itibarıyla bir değişiklik olmamıştır.

GAP İdaresi'nce 1994 yılında yapılan GAP Bölgesi Nüfus Hareketleri Araştırması sonuçlarına göre, GAP içindeki kentlerde göç, il ve ilçe merkezleri arasında aşağı yukarı eşit olarak dağılmıştır. İlçe ortalaması % 41.6 ile % 47.8, İl ortalaması ise % 37.2 ile % 42 arasında değişmektedir. En çok göç edildiği söylenen merkezlerin başında Gaziantep gelmektedir. Bu ille sırasıyla Adıyaman, Şanlıurfa, Diyarbakır ve Mardin izlenmektedir. GAP dışı merkezlerle birlikte bakıldığında, Adana-Mersin yöresine göç veren GAP illeri Şanlıurfa,

Mardin ve Diyarbakır'dır. Bunu çok daha düşük oranlarda Gaziantep ve Adıyaman izlemektedir. Adıyaman ve Gaziantep köyleri kendi il merkezleri dışında olan göçler açısından önemsiz oranlarda temsil edilmektedir.

Göç nedenlerine bakıldığında, Gaziantep'ilerin % 81.5'inin ekonomik nedenlerle göç ettiği söylenebilir. Geçim sıkıntısı, topraksızlık, işsizlik gibi nedenlerin yanı sıra, bu nedenlerden birkaçını aynı anda söyleyenler de bu orana dahil edilmiştir. Okumak, aylık, içinde bulunduğu yaşamı beğenmemek gibi sosyal nedenlerle göç edenlerin oranı ise

% 3.3'tür. Can güvenliği, ağa baskısı gibi siyasi nedenlerle göç eden Gaziantep'liye rastlanmaz iken, kan davası, aile bireylerinin daha önce göçmüş olması gibi kültürel nedenlerle göç edenler % 10.9'u oluşturmaktadır.

5. İKTİSADİ FAAL NÜFUS

Gaziantep ili'nde 1990 verilerine göre, iktisaden faal nüfus 382 078'dir. Bunun yaklaşık % 30'unu kadın nüfus oluşturmaktadır. GAP genelinde 1 799 014 olan iktisaden faal nüfusun içindeki kadın nüfus oranı ise % 37'dir.

Gaziantep İlin'de iktisadi faaliyet kollarına göre 12 ve yukarı yaştaki faal nüfus (1985 - 1990) :

İktisadi Faaliyet Kolları	1985	1990
- Ziraat, Avcılık, Ormancılık ve Balıkçılık	167 778	191 618
- Madencilik	215	127
- İmalat Sanayi	43 293	60 854
- Elektrik, Gaz ve Su	429	915
- İnşaat	12 337	18 745
- Toptan ve Perakende Ticaret	29 355	38 556
- Ulaştırma-Haberleşme	12 309	13 038
- Mali Kurumlar, Sigorta vb.	3 443	4 787
- Toplum Hizmetleri	45 731	51 539
- İyi Tanımlanamamış Faaliyetler	1 687	1 899
TOPLAM	316 577	382 078

Kaynak: DIE, GAP II İstatistikleri 1950-1994

Gaziantep, Türkiye'nin güney ve güneydoğusunun marmul mal talebini karşılayan bölgenin sanayi merkezidir. Sahip olduğu imalat kapasitesi ve coğrafi konumdan dolayı pek çok Ortadoğu ülkesi ile iyi ekonomik ilişkiler geliştirmiştir.

1996 yılı itibarıyla, Gaziantep ili'nde faaliyette olan işletmeler: 6 adet un, 3 adet makarna, 4 adet bulgur, 2 adet küp şeker, 3 adet çikolata, 4 adet kuruyemiş, meşrubat imalatı, 5 adet bakliyat, 5 adet rafine yağ, 9 adet un ve un mamülleri, 25 adet mercimek, 4 adet karma yem, ham yağ, 19 adet kütü pamuk işleme, 15 adet pamuk ipliği, 30 adet akrelik ip-

lik, 14 adet jüt ipliği, 11 adet halı imalatı, 6 adet elyaf ve iplik boyama, 2 adet havlu, 2 adet tül perde, 2 adet iç çamaşını, suni deri, 11 adet entegre tesis (tekstil, giyim deri), 20 adet plastik ürün imalatı, 4 adet PVC kapı, 2 adet PVC boru, 4 adet boya tutkal, 11 adet sabun, deterjan, 10 adet çuval, organik gübre, çimento, beton boru imalatı, ısı cam imalatı, 14 metal eşya imalatı, mermer işleme, 2 adet yürüyen merdiven imalatı, 8 makina ve teçhizat imalatı, profil doğrama, zirai aletler, 2 oluklu mukavva, 2 karton bobin imalatı, 2 muhtelif matbaa baskısı ve mobilyadır.

İktisadi faaliyet kollarında 12 ve daha yukarı yaştaki faal nüfusun oransal değişme eğilimi:

İktisadi Faaliyet Kolları	1985 (%)			1990 (%)		
	Türkiye	GAP	Gaziantep	Türkiye	GAP	Gaziantep
- Tarım	58.95	70.82	53.00	53.66	67.29	50.15
- Madencilik	0.67	0.20	0.07	0.56	0.17	0.03
- İmalat Sanayi	10.63	4.98	13.68	11.90	5.94	15.93
- Elk., Gaz ve Su	0.11	0.08	0.14	0.34	0.20	0.24
- İnşaat	3.65	3.21	3.90	5.06	4.36	4.91
- Top. ve Per. Tic.	6.73	5.19	9.27	7.93	5.65	10.09
- Ulaştırma-Hab.	3.00	2.47	3.89	3.32	2.46	3.41
- Mali Kur. Sig. vb.	1.89	0.71	1.08	2.32	0.72	1.25
- Toplum Hizmet.	13.85	11.91	14.45	14.30	12.89	13.49
- İyi Tanımlanmamış Faaliyetler	0.52	0.43	0.52	0.61	0.32	0.50
TOPLAM	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

Kaynak: DIE, GAP II İstatistikleri 1950-1994

6. FİZİKSEL ALTYAPI

6.1. Ulaşım Sistemleri

6.1.1. Karayolları

Gaziantep İli'nde, 1996 yılı itibariyle, 570 km devlet ve il yolu mevcuttur. Bu yolların 537 km'si (% 94.2) asfalt, 26 km'si (% 4.5) topraktır. Bu oranlar GAP Bölgesi için % 78.4 ve % 2.9'dur.

1995 yılsonu itibariyle Gaziantep'te toplam 2 823 km köy yolu mevcuttur.

6.1.2 Demiryolu

GAP Bölgesi'nde iki ana demiryolu hattı vardır. Birincisi Bölge'nin güney sınırı boyunca doğu-batı doğrultusunda ilerleyerek Türkiye'yi Suriye ve Kuzeydoğu Irak'a bağlar. Diğer hat ise Malatya'yı, Diyarbakır' ve Siirt'in Kurtalan İlçesi'ne bağlar. Bazı tali hatları da dahil olmak üzere Bölge'deki toplam demiryolu uzunluğu 805 km'dir. Bölge içindeki bütün hizmetler tek hatlı demiryollarıyla görülmektedir.

Büyük kentlerden yalnızca Gaziantep, Diyarbakır ve Batman demiryolundan doğrudan yararlanabilmektedir. Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Adıyaman kentleri demiryolu hattından 10-50 km uzaktadır.

6.2. Kentsel Altyapı Durumu

Gaziantep İli'nde 11 ilçe merkezi ve 1996 yılı itibariyle 27 belediye teşkilatı vardır.

Yirmiyedi belediyeden 21'inin onaylı imar planı vardır. 4 belediyede (Büyükhahinbey, Cevizli, Boğaziçi, Elif) imar planı çalışmaları devam etmektedir. 2 belediyenin ise halen imar planı yoktur.

Yirmiyedi belediye teşkilatının 24'ünün halihazır haritası alınmış olup, 3'ünün haritası yoktur.

Gaziantep İli'nde 1985-1990 döneminde 9, 1990-1995 döneminde ise 3 belediyenin içmesuyu tesisi tamamlanmıştır. 1996 yılında da Karkamış İçmesuyu inşaatı tamamlanmıştır.

1997 Yılı Yatırım Programı'nda Gaziantep İçmesuyu Projesi inşaatı yer almaktadır.

Gaziantep İli'nde Nizip Belediyesi'nin kanalizasyon tesisi tamamlanmıştır. Gaziantep kanalizasyon şebeke tesis işi ile Kilis kanalizasyon şebeke ve arıtma işi yıllık yatırım programında yer almaktadır. İslahiye kanalizasyon tesisi ise proje aşamasındadır.

Araban ve Yavuzeli İlçesi kanalizasyon Şebekesi ve Arıtma Tesisi Projesi

ihalesi GAP İdaresi tarafından 1996 yılı içerisinde yapılmış olup, 1997 yılında proje yapımı devam etmektedir.

6.3. Kırsal Altyapı Durumu

Gaziantep İli'nde 1990 nüfus sayımına göre 617 köy vardır ve toplam nüfusun % 28'i olan 319 467 kişi kırsal alanda yaşamaktadır.

1994 verilerine göre Gaziantep'e bağlı köylerin % 100'ü telefon irtibatlıdır. 1985 yılında telefon bağlantılı köylerin oranı % 45 idi.

1985 yılında elektrik ulaştırılmış köylerin oranı % 99.7 idi. Bu oran 1995 yılı için % 100'dür.

Gaziantep İli'nde, 1995 verilerine göre, 630 kırsal ünitenin 507'sinde (% 80.4) yeterli içmesuyu vardır. 74 kırsal ünitenin (% 12) içmesuyu yetersizdir. 49 ünite (% 7.7) ise içmesuyu tesisi yoktur. GAP genelinde ise bu oranlar sırasıyla % 52.8, % 14.5, % 32.5'tir. Türkiye genelinde ise % 65.7, % 14.7, % 19.5'tir.

Kırsal yol ağı 2 823 km'dir. Bunun 637 km'si (% 22.6) asfalt, 1 904 km'si (% 67.4) stabilize, 51 km'si (% 1.8) tesviye ve 231 km'si (% 8.2) ham yoldur. GAP Bölgesi'nde bu oranlar sırasıyla % 6.7, % 52.2, % 28 ve % 13'tür. Türkiye genelinde ise % 11.3, % 48.9, % 23.1 ve % 16.7'dir.

6.4. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Küçük Sanayi Siteleri (KSS)

Gaziantep'te 260 ha büyüklüğünde bir Organize Sanayi Bölgesi mevcut durumdadır. Gaziantep I. O.S.B. alanı sanayi parseli 198 adet olup tamamının tahsisi yapılmıştır. 193'ü üretime geçmiş olup, 5'inde inşaat işleri devam etmektedir. 500 ha büyüklüğündeki II. Organize Sanayi Bölgesi ve 540 ha büyüklüğünde olan III. Organize Sanayi Bölgesi inşaat halindedir. IV. Organize Sanayi Bölgesi'nin de etüdü yapılmaktadır. Gaziantep II. O.S.B. alanı 290 sanayi parselinden oluşmakta, 105'i üretime geçmiş, 74'ü inşaat halinde ve 110'u proje safhasındadır. Gaziantep III. O.S.B. alanı toplam 250 sanayi parselinden oluşmaktadır. 5'i üretime geçmiş olup, 10'u inşaat halinde, geri kalanı proje safhasındadır.

Gaziantep III'ünde toplam 3.092 adet işyeri kapasiteli 6 adet KSS (Merkez I, II, III, Nizip, İslahiye ve Oğuzeli) mevcuttur. 1997 Yılı Yatırım Programında da 1.167 adet işyeri kapasiteli 3 KSS (Gaziantep Ayakkabıcılar, Gaziantep 25 Aralık ve Nizip) yer almaktadır.

7. SAĞLIK HİZMETLERİ

1996 yılı itibariyle Gaziantep İli'nde 11 hastane ve 1.865 hasta yatağı mevcuttur (190 yataklı Kilis Devlet Hastanesi dahil değildir). Bu çerçevede 10.000 kişiye düşen yatak sayısı 17,8 ile Bölge ortalamasının (12,5) üzerindedir.

İlde 60 sağlık ocağı, 119 sağlık evi, 4 verem savaş dispensari, 4 ana-çocuk sağlık ve aile planlaması merkezi, 1 halk sağlığı laboratuvarı ve 2 adet sağlık meslek lisesi vardır.

1994 yılsonu itibariyle, ilde 251 uzman hekim, 464 pratisyen hekim, 143 diş hekimi, 338 eczacı, 304 sağlık memuru, 522 hemşire ve 376 ebe hizmet vermektedir. Bu çerçevede, bir uzman ekime 5.133, bir pratisyen hekime 2.776, bir diş hekimine 9.010, bir hemşireye 2.468 ve bir ebeye de 3.426 kişi düşmektedir. Aynı dönem için GAP genelinde bu sayılar sırasıyla 8.322, 3.079, 18.479, 2.262 ve 3.090'dır.

1995 yılsonu itibariyle, ilde sadece Sağlık Bakanlığı'na ait hastanelerde görevli uzman hekim sayısı 113, pratisyen hekim 280, diş hekimi 27 eczacı 10, hemşire 337, sağlık memuru 233 ve ebe sayısı 370'dir. Böylece toplam 1.370 Sağlık Bakanlığı personeli hizmet vermektedir.

8. EĞİTİM ALTYAPISI VE EĞİTİM DÜZEYİ

Gaziantep İli'nde 1996-1997 öğretim yılında 668 ilkokul, 134 ortaokul, 35 genel lise, 33 mesleki ve teknik lise, 3 yatılı ilköğretim bölge okulu (YİBO) ve 76 ilköğretim okulu mevcuttur.

Okul başına düşen öğrenci sayısı ilkokulda 262, ortaokulda 331, genel lisede 631, mesleki ve teknik lisede 313, YİBO'da 517 ve ilköğretim okulunda 873'tür.

Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ilkokulda 49, ortaokulda 53, genel lisede 25, mesleki ve teknik lisede 19, YİBO'da 40, ilköğretim okulunda ise 44'dür.

9. SOSYO-EKONOMİK GELİŞİMLİK SIRALAMASI

Devlet Planlama Teşkilatı Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü'nce yapılan çalışmada (1996), 858 ilçe içinde Gaziantep'in gelişmişlik sıralaması şöyledir:

Büyükşehir	13
Kilis	246
Nizip	278
İslahiye	367
Araban	650
Oğuzeli	659
Yavuzeli	689
Karkamış	734
Nurdağ	748

10. GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ VE GAZİANTEP

10.1. Adıyaman-Göksu-Araban Projesi

Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) kapsamında yer alan proje, Adıyaman İli Gölbaşı ilçesinden başlayıp, Gaziantep İli merkezine kadar uzanan ovaları kapsamaktadır.

Proje ile Gaziantep İli'nin 2040 yılına kadar içmesuyu ihtiyacının karşılanması ve Adıyaman, Gaziantep, Kahramanmaraş İleri'ne ait 71 598 ha tarım arazisinin sulanması amaçlanmaktadır. Ancak 2020 yılından sonra Çatbogazi ve Harmancık ara depolamalarının yapılması gerekmektedir. Bu aşamada proje üç merteleli düşünülmüş olup, 1. aşamada Gaziantep İli'nin içmesuyu barajı mansıfına yapılacak bir regülâtör ile alınarak pompa ile Gölbaşı Tüneli ağına basılacak. Gölbaşı Tüneli çıkışından itibaren göllere geçen sular Aksu Çayı'na karışacak ve Kartalkaya Barajı'na ulaşacaktır. Kartalkaya Barajı'nda pompa birimleri ve isale hattı 3.00 m³/sn'ye göre boyutlandırılmış hat ile Gaziantep'e iletilecektir. Bu durumda 12 adet pompanın yenilenmesi gerekecektir. Acil çözüm oluşturacak tesisler 3 yılda tamamlanacaktır.

2. aşamada Gaziantep İli'nin 2020 yılı içmesuyu ihtiyacı olan 200 hm³ su Çataltepe Barajı'nın yapımıyla karşılanacaktır.

3. aşamada Çatbogazi ve Harmancık ara depolamalarının yapılmasıyla Çataltepe Barajı'nın aktif hacmi artırılabilecek, bu barajlarla Araban Ovası sulanacak ve Gaziantep'in 2020 yılından sonraki ihtiyacı olan 330 hm³/yıl suyun Çataltepe Barajı'ndan verilmesi sağlanacaktır.

Projenin Sulama Üniteleri :

Ünite Adı	Sulama Alanı (ha)
1- Gölbaşı	5 994
2- Kızılın	8 893
3- Keysun	12 029
4- Araban	20 232
5- Yavuzeli	12 731
6- İncesu	5 776
7- Pazarcık	5 943
Toplam	71 598 ha

Projenin kilit tesisi Çataltepe Barajı olup, 5 yılda tamamlanması düşünülmüştür. Barajın yapımıyla Gölbaşı-Malatya demiryolunun 11 165 metrelik bölümü baraj göl alanında kalacağından, projenin düşünülen süre içinde gerçekleştirilebilmesi için demiryolu röleasyonunun yapılması gerekmektedir.

Baraj inşaatı ile birlikte ana isale kanallarının tamamlanması da öngörülmüştür. Sulama şebekesi 7. yılın sonunda tümüyle işletmeye alınabilecektir.

Gaziantep İli'nin içmesuyu ihtiyacı ise 5. yılın sonunda sağlanmış olacaktır. Çataltepe Barajı, Adıyaman-Göksu-Araban Projesi planlama raporunda planlama aşamasında, sulama ünifeleri ve Harmancık, Çatboğazı ara depoları ise ön inceleme aşamasında incelenmiştir.

Gölbasi İneklî-Azaplı göllerini geçecek olan ana kanal kısmen bataklık ve turba zeminlerden geçmektedir. Bu kanalın yapılabiliğini ispat etmek için yaklaşık yarım kapasitede bir kanal inşaatı tamamlanmış, yalnızca kanal kapasitesinin büyütülmesi kalmıştır. Projenin kilit tesisini teşkil eden 5,5 kilometrelik Haydarî Tüneli sondajları tamamlanarak ke-

sin yapılabiliği ortaya konulmuştur. Proje çalışmalarını sırasında münferit olarak incelenen Besni Barajı sulama alanı ve her türlü tesisleri ayrı bir ünite oluşturduğundan ve ana proje ünitesi ile hiçbir ilişkisi bulunmadığından bu kapsamdan çıkarılarak ayrıca planlama raporu düzenlenmiştir. Buna göre Akdere üzerinde 58 metre yüksekliğinde 29,4 hm³ göl hacminde Besni Barajı ile Besni ve

Şambayat İlçeleri'ne ait 2 820 ha alan sulanabilecektir. Ayrıca yoğun karstik problemleri bulunan Ardıl Barajı da benzer şekilde münferit olarak ön inceleme aşamasında incelenmiş, problemlerin çözülebilirliği görülmüş, planlama programlarına alınmış ve planlama raporu 1987 yılında tamamlanmıştır. Bu proje ile 3 535 ha alanın sulanması gerçekleştirilecektir. Her iki barajla sulanacak alanlar genelde Adıyaman-Göksu-Araban ovalarına dahil olmakla beraber 71 598 ha alanın dışında tutulmuş ve münferit projeler kapsamına dahil edilmiştir.

10.2. Gaziantep Projesi

Planlama Raporu varolan bu projenin alanı, Gaziantep İli'nin güney kısmında, Suriye sınırı boyunca uzanan alçak ovalardadır ve 89 000 ha sulama alanını kapsamaktadır.

Sulama suyunun esas olarak, Birecik Barajı rezervuarından pompalanarak Fırat Nehri'nden sağlanması planlanmıştır. Fırat'tan Belkis'a alınacak su, bir ana besleme kanalı sistemiyle güneybatı yönünde, Kilis'e gönderilecektir.

Ana besleme kanalı boyunca küçük akarsular üzerinde dört baraj kurulması planlanmıştır. Bu barajlar ve ana besleme kanalı entegre bir sulama sistemine bağlanacaktır. Bunlar

Baraj	Aktif Depolama (milyon m3)	Planlanan Sulama Alanı (ha)
- Hancağız	87	6 945
- Kayacık	110	14 746
- Kemlin	32	1 969

dan Hancağız tamamlanmış olup 6 945 ha (net) alana hizmet vermektedir.

Dokuz alt-projeden oluşan sulama projesine toplam uzunluğu yaklaşık 400 km olan entegre ana kanal sistemi ve dokuz büyük pompa istasyonu ile su sağlanacaktır.

1997 yılı sonunda tamamlanması öngörülen Kayacık Barajı inşaatı devam etmektedir.

11 925 ha sahayı kapsayan Belkıs-Nizip Pompaj Sulaması inşaatı devam etmekte olup, 1999 yılı sonuna kadar peyderpey hizmete girecektir.

11. 1997 YILI YATIRIMLARI

1997 Yılı Yatırım Programı çerçevesinde Gaziantep İli'ne 8.6 trilyon TL

ödenek ayrılmıştır. Bu tahsis GAP'a 1997 yılı için ayrılan 77.5 trilyon TL tutarındaki ödeneğin % 8.6'sına te- kabül etmektedir.

1996 Yılı Yatırımlarının Gaziantep İlindeki Sektörel Dağılımı (Milyar TL)

Sektörler	Gaziantep	GAP	GAP İçindeki Oranı (%)
- Tarım	1 154.7	16 091.0	7.2
- Madencilik	71.0	4 175.5	1.7
- İmalat	—	342.2	—
- Enerji	685.0	31 379.1	2.2
- Ulaştırma-Haberleşme	1 056.6	7 911.0	13.4
- Turizm	6.6	60.0	11.0
- Konut	55.1	196.0	28.1
- Eğitim	1 204.0	5 558.0	21.7
- Sağlık	647.9	2 511.7	25.8
- D.K. Hizmetleri	1 786.2	9 311.4	19.2
TOPLAM (*)	6 667.1	77 535.9	8.6

(*) İl ve GAP toplamları; 1997 yılı Yatırım Programı'nda yer alan münferit proje tahsislerine, Yatırım Programı'nda "muhtelif" adı altında yer alan projelerin il bazında ayrılmış tahsisleri, ilgili kuruluşlardan alınan bilgiler doğrultusunda, ilave edilerek bulunmuştur.

(**) Mahalli idare yatırımları dahil değildir.

Gaziantep İli'ne 1997 yılında yapılan toplam yatırım tahsislerinde, sektörel bazda farklılıklar göze çarpmakla beraber, bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 34 düzeyinde reel artış gerçekleşmiştir.

1994 yılında Gaziantep İli'ne 28 yatırım teşvik belgesi verilmiştir. Bu belgelerde öngörülen toplam yatırım tutarı 7 715.3 milyar TL ve istihdam 2 031 kişidir.

**1996 ve 1997 Yılları Yatırım Tahsislerinin
Sektörel Dağılımı ve Artış Oranları**

1997 Yılı Sabit Fiyatlarıyla, Milyar TL

Önemli Sektörler	1996 (1)	Artış Oranı (2/1)	1997 (2)
- Tarım	509.4	126.7	1 154.8
- Enerji	568.7	20.4	685.0
- Ulaştırma-Haberleşme	1.486.4	(28.9)	1 056.6
- Eğitim	673.1	78.8	1 204.0
- Sağlık	338.7	91.3	647.8
- D.K. Hizmetleri	1 401.6	27.4	1 786.2
- Diğer Sektörler	5.5	—	132.7
TOPLAM	4 983.4	33.8	6 667.1

1995 yılında verilen 212 teşvik belgesinin öngördüğü yatırım tutarı 252 299 milyar TL, istihdam ise 25 294 kişidir.

1996 yılında verilen 142 teşvik belgesinde 117 010 milyar TL'lik yatırım ve 8 107 kişilik istihdam öngörülmektedir.

1997 Nisan ayı itibarıyla verilen 45 teşvik belgesinde 19 791 Milyar TL'lik yatırım ve 2 077 kişilik istihdam öngörülmektedir.

12. GAP İDARESİ FAALİYETLERİ

GAP İdaresi'nce yapılan çalışmalar sonucunda 2005 yılı itibarıyla üretim ve istihdam (projeksiyonları) tabloda gösterilmiştir.

GAP İdaresi'nce yürütülen çalışmalarda GAP'ın tamamlanması ve projenin devreye girmesiyle Gaziantep İli'nde 401 290 ha'lık bir alanda yapılan ekim sonucu 2 448 672 ton bitkisel üretim gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Bu üretim 1995 yı-

Gaziantep İli 2005 Yılı Nüfus ve İstihdam Tahminleri

	NÜFUS			İSTİHDAM		
	Kır	Kent	Toplam	Kır	Kent	Toplam
Araban	35 392	36 529	71 921	19 710	10 228	29 938
Gaziantep	251 624	1 475 762	1 727 386	140 129	383 699	523 828
İslahiye	32 581	74 185	106 766	24 508	22 051	46 559
Karkamış	20 544	7 127	27 671	11 443	1 497	12 940
Kilis	66 916	127 033	193 949	37 266	26 677	63 943
Nizip	76 011	128 900	204 911	44 801	25 972	70 773
Nurdağı	35 921	22 452	58 373	20 008	6 136	26 144
Oğuzeli	48 915	15 723	64 638	27 241	7 709	34 950
Yavuzeli	32 248	15 808	50 056	19 073	4 109	23 182
TOPLAM	602 152	1 903 519	2 505 671	344 179	488 078	832 257

Kaynak : GAP Bölgesel Ulaşım ve Altyapı Çalışması

lı fiyatlarıyla 20.3 trilyon TL'lik bir katma değer ve 203 806 kişilik bir istihdam yaratacaktır.

Gaziantep İli'nde toplam 271 779 baş hayvandan 1995 yılı fiyatlarıyla 7.8 trilyon TL'lik bir katma değer yaratılacaktır.

Toplam 130 820 ha'lık alanda ormançılık faaliyetleri yürütülerek 146.5 milyar TL'lik bir katma değer elde edilecektir.

Sanayi sektöründe tarıma dayalı sanayide il toplamında 25.3 trilyon TL'lik bir katma değer yaratılacaktır.

Bu sanayi türleri un, bulgur, ekmek,

çırçır, pamuk ipliği, pamuklu doku- ma, kesimhane-et işleme, kanatlı kesimhane, süt ve mamüller sanayileridir. Bu sanayilerde toplam 28 241 kişi istihdam edilecektir.

Gaziantep İli'nde GAP İdaresi'nce yapılan projeler şunlardır:

- Kanalizasyon ve arıtma projesi yapılan ilçeler: Araban, Yavuzeli.
- İmar planı yapılan ilçeler: Merkez, Nizip, Oğuzeli, Araban, Yavuzeli, Nurdağı.
- Tele-iletişim projesi yapılan ilçeler: Merkez, İslahiye, Nizip, Oğuzeli, Araban, Yavuzeli, Nurdağı.

- * Orta gerilim elektrik projesi yapılan ilçeler: Islahiye, Oğuzeli, Araban, Yavuzeli, Nurdağ.
- * Halihazır Haritası yapılan yerleşmeler: Nizip, Araban.

Gaziantep GAP-Girişimci Destekleme ve Yönlendirme Merkezi (GAP-GİDEM)

Projenin amacı; Gaziantep ili'ne yatırım yapmak isteyen Bölge içi ve dışı girişimcilere yatırım konularında danışmanlık hizmetlerini vermektir.

GAP-GİDEM Bürosu özellikle GAP'ın Gaziantep ili'ne getireceği nimetlerden yararlanmak ve bunları değerlendirmek isteyen yatırımcılara hizmet verecektir. Hangi konuda nereye, ne zaman, nasıl yatırım yapılmasını öğrenmek isteyen, ilk işini kürmek isteyen, yerli ve yabancı yatırımcılarla ortaklık kurmak isteyen herkese danışmanlık hizmeti sunacaktır.

Gaziantep GAP-GİDEM, dört kurumun ortak çabasıyla kurulmaktadır. Bunlar GAP İdaresi, Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği (TOBB), Türkiye Kalkınma Bankası (TKB) ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP)'dir.

GAP İdaresi, Proje'nin yönetiminden, denetiminden, koordinasyonu-

nun temininden ve mali desteğin sağlanmasından sorumludur. TOBB, büro yerinin temini, tefrişi ve Ticaret ve Sanayi Odası ile ilişki ve koordinasyondan sorumludur. TKB girişimcilere yönelik danışmanlık hizmetlerinin ve teknik desteğin sağlanmasından sorumludur. UNDP, bürolara teknik destek vermek ve uluslararası çevreye Gaziantep'li yatırımcıyı ulaştırmak için gerekli düzenlemeyi sağlamaktan sorumludur. Kurumlar arasındaki ilişki 11 Aralık 1996 tarihinde imzalanan bir İşbirliği Protokolü ile sağlanmıştır. İşbirliği Protokolü kapsamında GAP-GİDEM Yönetim Kurulu ve Danışma Kurulu oluşturulmuştur. GAP-GİDEM Yönetim Kurulu Proje'nin izlenmesi, değerlendirilmesi, yönlendirilmesi ve İşbirliği Protokolü'nün yürütülmesinden sorumlu üst organdır. Başkanı, GAP İdaresi Başkanı olup, TOBB Başkanı ve TKB Genel Müdürü'nden oluşmaktadır. GAP-GİDEM Danışma Kurulu Bölge Ticaret, Sanayi ve Ticaret Borsaları Yönetim Kurulu Başkanları ve Üyelerinden oluşmaktadır. Görevi, GAP-GİDEM bürolarının daha iyi çalışması için öneriler getirmek, Odalar ve GİDEM bürosu arasındaki koordinasyonu sağlamaktır.

İşbirliği Protokolü çerçevesinde 14 Ocak 1997 tarihinde Gazian-

tep'te, Gaziantep Ticaret ve Sanayi Odası toplantı salonunda, Oda Başkanı, Yönetim Kurulu Üyeleri ve Oda Üyelerinin katıldığı bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantının amacı, Gaziantep'te kurulacak olan GAP-GİDEM bürolarının hedeflerini, çalışma programını, Oda ve Ticaret Borsası koordinasyon ve işleyiş esaslarını belirlemek olmuştur. Toplantı sonunda alınan kararlar gereği GAP İdaresi ile Gaziantep Ticaret Odası ve Gaziantep Sanayi Odası arasında ek işbirliği Protokolü imzalanmasına

karar verilmiştir. GAP-GİDEM büro yeri için Oda Genel Sekreterleri çalışma yapmaktadır.

GAP İdaresi, acil altyapı sorunlarının çözümü amacıyla 1993 yılında Gaziantep Belediyeleri'ne aynı yardımda bulunmuştur. Bu belediyeler İslahiye, Altınüzüm, Nizip, Yeşilyurt, Nurdağ ve Yavuzeli'dir.

1996 yılında yapılan aynı yardımın yerleşim yeri ve işin konusu bakımından dağılımı aşağıda verilmiştir.

1993

İşin Konusu

İslahiye Kanalizasyon-İçmesuyu

1992

İşin Konusu

Altınüzüm İçmesuyu

Altınüzüm Dere İslahı

İslahiye İçmesuyu

Nizip Kanalizasyon

Yeşilyurt İçmesuyu

Nurdağ Kanalizasyon

1996

İşin Konusu

Burç Kanalizasyon

Yavuzeli Kanalizasyon

Yeşildere Köprü Yapımı

Cevizli Kanalizasyon

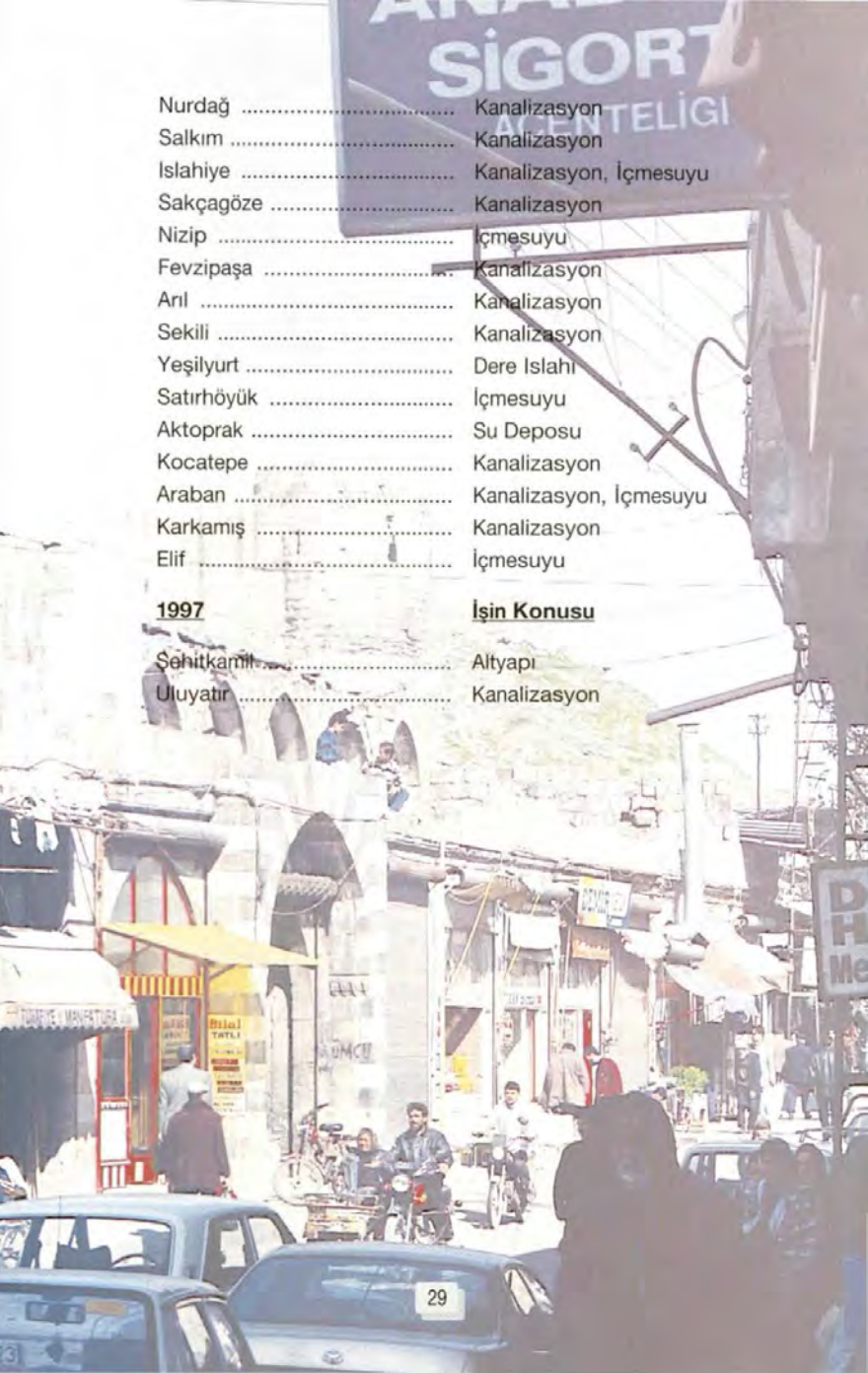
Boğaziçi İçmesuyu

Nurdağ	Kanalizasyon
Salkım	Kanalizasyon
İslahiye	Kanalizasyon, İçmesuyu
Sakçagöze	Kanalizasyon
Nizip	İçmesuyu
Fevzipaşa	Kanalizasyon
Anıl	Kanalizasyon
Sekili	Kanalizasyon
Yeşilyurt	Dere Islahı
Satırhöyük	İçmesuyu
Aktoprak	Su Deposu
Kocatepe	Kanalizasyon
Araban	Kanalizasyon, İçmesuyu
Karkamış	Kanalizasyon
Elif	İçmesuyu

1997

İşin Konusu

Şehitkamil	Altyapı
Uluyatır	Kanalizasyon

T.C.
BAŞBAKANLIK

GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ

BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

BAŞKANLIK

Özgen Memişler Sokağı No: 59
Büyükdüzi Mahallesi 06700 ANKARA

Tel : (312) 431 67 77

Fax : (312) 431 67 77

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

Urfa Tüneli Çıkış Ağızı
P.K. 155, 63000 ŞANLIURFA

Tel : (414) 314 17 50

Fax : (414) 313 50 73

E-mail: gap-x@tr-net.net.tr • E-mail: gapu-x@tr-net.net.tr • İnternet: www.gap.gov.tr